

Urbà Lozano

**VINDRÀ LA MORT
I TINDRÀ ELS TEUS ULLS**

L'ECLÈCTICA

bromera

PREMI ENRIC VALOR DE NOVEL·LA

Dimarts anàrem al soterrar en cos de camisa. No poguérem fer servir la vestimenta d'entretemps que teníem prevista i que la sobrietat de la cerimònia potser exigia. La calor era encara sufocant, ben entrats en la tardor. Avui, en canvi, el fred ha sigut intens des de primera hora, més punyent a mesura que avançava el dia. Diuen que és un front polar, que portarà tronades fortes.

L'hivern ha arribat a traïció i ens ha agafat del tot desprevinguts. Fiorella, tan escrupolosa per a la indumentària, va mig disfressada. Amb prou faenes ha pogut espigolar d'ací i d'allà algunes peces d'abric que no combinen massa. El gros de la roba s'ha quedat a Siracusa. Jo tampoc no dec fer bona fila, abillat amb uns pantalons de tergal i un folre polar d'estil esportiu que no s'adiuen gens. És el que hi ha, de moment.

No hem eixit en tot el matí. L'oratge no hi convida, i a més Fiorella no consent de guaitar al carrer si no es troba impecable. En realitat no li cal res per a anar feta un pinzell. Qualsevol cosa li para bé, fins i tot la combinació bigarrada i estrafolària de teixits que porta al da-

munt ara mateix. Li ho dic sovint, que si vol eixir de casa bonica només n'ha d'eixir; que l'afegit li és innat. Somriu, quan li faig el compliment. Crec que continua agraint-lo, encara que no siga gens original. A la meua edat, res ja no pot ser original.

El cas és que entre unes coses i unes altres ens quedarem encauats fins que es faça l'hora de portar-la a l'aeroport. Vol deixar-m'ho tot a punt abans d'anar-se'n. Sap la meua poca destresa per a les coses de la casa, i haurà d'estar fora una setmana. Torna a Sicília. Ha de resoldre-hi uns tràmits improrrogables abans d'instal·lar-se ací de manera definitiva.

El ginjoler s'espolsa a poc a poc el que no podrà dur endavant. La natura és sàvia. La fullaraca i alguns fruits pansits havien tornat a cobrir el terra del corral. He estat observant Fiorella mentre l'agranava. M'he quedat mig alevat, com em passa sovint quan me la mire. La seua veu m'ha tret del somieig. Ho hauràs de fer tu, tots els dies. Si te n'oblides i plou s'embossarà l'albelló. Li he dit que no patira. Ha aprofitat per a repetir-me una vegada més l'explicació completa de la logística domèstica, com ho hauria fet una mestra que repassara la lliçó als alumnes displicents: els menjars –els del refrigerador i els del rebost–, la roba neta i planxada, el fem i altres rutines ineludibles... Cada cosa amb el com, quan i on. He dit que sí a tot, sense posar-hi massa atenció. Sé que m'ho hauré d'arbitrar

com puga quan arribe el moment, però la intenció és el que menys em preocupa. El problema és que em quedaré sol una setmana. Sencera.

M'ho repense: he estat a punt de perdre-la per sempre.

Només set dies.

Encara sort.

He tornat com me'n vaig anar. Fa trenta-tres anys a Sicília no m'esperava ningú, i de segur que ací no em trobaren a faltar. Després de fer el viatge en sentit invers em fa l'efecte que origen i destinació són bescanviables. El temps no, per desgràcia: quan vaig fugir era jove sense que en fóra conscient; avui dia, en canvi, em sé vell.

En referir-me al primer trànsit l'he qualificat de fugida. Se m'ha escolat, però no me'n retractaré. Per a la tornada no hi havia una necessitat peremptòria. Estava prevista d'abans, encara que una telefonada intempestiva ho va precipitar tot. El funeral és demà, a les tres i mitja, foren les paraules que precediren un comiat protocol·lari. La meua presència es tenia per certa, tot i que ens separaren mil quatre-cents quilòmetres de mar i el marge de maniobra fóra ben minso. Hi vaig ser, puntual com un rellotge. Al cap i a la fi era la mare, i no n'hi havia més parents.

Obligació, se'n diu.

Obligació.

No hi busqueu sentiments pregons.

Em vaig criar en un hostal. La mare n'era l'ama. L'establiment s'allotjava en un casalot de més d'un segle a la vora del camí Reial. El negoci ocupava la que aleshores era l'última construcció de la carretera eixint cap al sud, a la banda de baix. Sempre havia sigut propietat de la família. Segons deien, tingué anomenada entre els antics traginers, però feia molt de temps que no n'hi havia. Em consta que pocs anys abans d'on m'arriba la memòria encara s'hi hostatjaven alguns viatjants de comerç i altres ocells de pas. En canvi, la generalització de l'automòbil havia situat a tir de pedra la capital, i allà els hotels eren molt més atractius per a pernoctar. El lloguer d'habitacions deixà de ser rendible. La majoria de cambres del primer pis foren tancades amb pany i forrellat. Només es mantingueren en ús la de la mare i la meua. També es va reduir fins a l'anècdota l'activitat comercial de la cuina, que restà per a un ús quasi domèstic. L'hostal va conservar el nom entre els veïns, per tradició, tot i que havia esdevingut una simple taverna de reputació més aviat dubtosa.

A la davallada del local va contribuir l'assentament d'una parròquia fixa que tenia poc de llustre. S'hi con-

gregaven a parts iguals bevedors de vi barat i aficionats a les cartes. Alguns mixturaven els dos vicis, i entre tots espantaven els potencials clients de més categoria. Era poc edificant haver de conviure amb aquella mena de gent, però al cap i a la fi omplien el calaix. Els guanys de l'alcohol i les propines pactades, que els jugadors havien de deixar sota el tapet després de cada partida, m'asseguraren un bon passar.

La perspectiva que dóna el pas del temps m'ha permès ser indulgent amb aquells desgraciats que mostraven les misèries sense malícia. El que mai no he pogut acabar de pair és el que es feia d'amagat, a la part de darrere.

El pati de l'hostal era una esplanissada interior on els cotxes podien aparcar aliens a mirades indiscretes. L'estable, aïllat al fons, sempre havia estat obert al corral per a fer més àgil el trànsit de bestiar. Quan feia molt de temps que l'únic animal que s'hi resguardava era Tom, el gos de casa, decidiren tornar a donar-li un ús lucratiu, i tancaren l'antiga quadra amb un mur tosc fet de rajoles que a la banda de fora restaren sense lluir. La rusticitat externa contrastava amb la categoria del saló que bastiren a l'interior. El reservat, en deia la mare omplint-se la boca.

Una barra moderna assortida amb aiguardents i licors de qualitat ocupava el lloc on abans havia estat el pessebre. Del sostre, embellit amb motlures de guix, penjava una làmpada d'aranya, i el terra era cobert per

una tarima de material noble polimentat, sobre la qual es distribuïen amb equidistància mil·limètrica quatre taules massisses amb el centre folrat de tela verda, emmarcada per un pam de llistó de fusta fina amb cendrers metàl·lics encastats a les cantoneres. Setze cadires de repòs entapissades amb tela adomassada, una per cada costat de tauler, completaven el moblatge. No hi cabien seients per a escodrinadors ni diletants.

Cada divendres a la nit s'hi reunien els jugadors més forts de la rodalia. Qui traspassava el llindar sabia on anava. Les partides eren de baralla nova a cada mà per a evitar martingales de tafur. Els diners canviaven d'amo amb rapidesa, a grapats. L'única que no havia de fiar el benefici a la sort era la propietària de l'anatre: caiguera la pedra d'on caiguera arreplegava un feix de bitllets a canvi de posar-lo a l'abast d'aquella gent de mal viure.

Tot i l'aparat ful, el bestiar humà també hi acabava amorrat al pessebre. Sovint escalfaven el coll més del compte i feien venir unes quantes xicones de la Casa Gata perquè els amenitzaren el final de la timba. Aquelles nits eren les pitjors. Em costava adormir-me més que mai, perquè des de l'habitació sentia l'enrenou somort de la sala. També em distreien el son els riures sufocats i les converses amb sordina de les parelles que abandonaven el reservat per buscar algun lloc més íntim. Quan la curiositat podia més que la por, guaitava per entrellucar

les escaramusses sensuals de putes i clients pels racons més arrecerats del pati.

Ningú no m'havia de contar el que es feia en aquells aquellarres de perdularis i marfantes.

Em vaig criar en un local sòrdid i parcialment clandestí.

La mare n'era l'ama.

La mare ho consentia.